

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0826U001587

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 13-05-2026

Статус: Наказ про видачу диплома

Реквізити наказу МОН / наказу закладу: Наказ Уманського національного університету № 32/ст від 22.07.2026

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Притула Юрій Михайлович

2. Yurii M. Prytula

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 201

Назва наукової спеціальності: Агрономія

Галузь / галузі знань: аграрні науки та продовольство

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Агрономія

Дата захисту: 24-06-2026

Спеціальність за освітою: Агрономія

Місце роботи здобувача: Організація відсутня

Код за ЄДРПОУ: 00000000

Місцезнаходження: -----, Київ, 00000, Україна

Форма власності: Змішана

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR:

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): PhD 13674

Повне найменування юридичної особи: Уманський національний університет

Код за ЄДРПОУ: 00493787

Місцезнаходження: вул. Інститутська, Умань, Уманський р-н., 20301, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Уманський національний університет

Код за ЄДРПОУ: 00493787

Місцезнаходження: вул. Інститутська, Умань, Уманський р-н., 20301, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 68.35.29, 68.35.03

Тема дисертації:

1. Агротехнологічні основи формування високоякісного насіння пшениці озимої в умовах Правобережного Лісостепу України

2. Agrotechnological bases for the formation of high-quality winter wheat seeds in the conditions of the Right-Bank Forest-Steppe of Ukraine

Реферат/анотація:

1. Дисертація на здобуття наукового ступеня доктора філософії з галузі знань 20 «Аграрні науки і продовольство» за спеціальністю 201 «Агрономія». Уманський національний університет, Умань, 2026 р. Кваліфікаційну наукову працю присвячено дослідженню особливостей формування урожайності і якості насіння пшениці озимої, удосконаленню технології її вирощування, способу післязбиральної та передпосівної підготовки насіння. Перший розділ присвячено огляду вітчизняної та зарубіжної наукової літератури за темою дисертації. У розділі описано значення сорту в підвищенні продуктивності пшениці озимої, вплив елементів технології вирощування культури та передпосівної підготовки насіння на урожайність і якість насіння. У розділі 2 наведено програму досліджень, схеми дослідів та методики проведення польових і лабораторних дослідів, викладені ґрунтово-кліматичні та агротехнічні умови проведення польових дослідів, наведено характеристику сортів та протруйників насіння. У третьому розділі

наведено особливості формування урожайності і якості насіння пшениці озимої залежно від генотипу, попередників та норм висіву насіння. Встановлено, що польова схожість насіння залежала від попередників – достовірно вищою вона була після сівби пшениці озимої по озимому ріпаку, яка становила 89,2 %, а найнижчою – 86,8 % після сівби по багаторічних травах. Визначено, що підвищення норми висіву насіння сорту НС-30, висіяного по попереднику озимий ріпак з 4,2 до 5,0 млн. шт./га забезпечило достовірне збільшення кількості продуктивних стебел – на 71 шт./м², що забезпечило отримання значно більшої урожайності насіння, порівняно з нормою висіву 4,2 млн. шт./га. У середньому за три роки урожайність насіння за норми висіву 5 млн. шт./га становила 5,90 т/га або була вищою на 0,15 т/га. Якість насіння – енергія проростання і схожість у середньому за три роки були високими, достовірної різниці залежно від норм висіву не виявлено. Четвертий розділ присвячено удосконаленню способу післязбиральної та передпосівної підготовки насіння пшениці озимої. Післязбиральна та передпосівна підготовка насіння є завершальним етапом його виробництва, що забезпечує запобігання втрат якості насіння та підвищення енергії проростання, схожості та маси 1000 насінин. Найефективнішим способом підвищення якості насіння є сортування його за питомою масою на пневмостолі. Сортування насіння за питомою масою забезпечує отримання максимально-можливої енергії проростання та схожості насіння на рівні 99-100 %, що неможливо досягти за його сортування на повітряно-решітних машинах. Підготовка ж насіння на повітряно-решітних машинах забезпечувала отримання насіння з енергією проростання 92-94 %, схожістю – 95-97 %. Обробка насіння пшениці озимої, яке мало незначне ураження фузаріозом, комбінованими протруйниками Селест Макс та Максим Стар в дозах 1,5 та 2,0 л/т забезпечила достовірне підвищення якості насіння – енергії проростання і схожості, що зумовлено зменшенням ступеню ураження його хворобою. У п'ятому розділі подані результати економічної ефективності вирощування високоякісного насіння пшениці озимої залежно від сортових особливостей, попередників та норм висіву насіння. Порівняльна оцінка економічної ефективності вирощування насіння пшениці різних груп стиглості української і німецької селекції показала, що сорти української селекції більш адаптовані до місцевих умов, що забезпечило отримання достовірно вищої урожайності насіння та вищих економічних показників – економічного ефекту, рентабельності, прибутку від реалізації та зниження собівартості продукції. З попередників, які вивчали, найвищі економічні показники отримано за сівби пшениці озимої після озимого ріпаку, найменші – після сівби по багаторічних травах. В умовах Правобережного Лісостепу норма висіву насіння має бути 5 млн. шт./га, що забезпечує високу продуктивність пшениці озимої. Сівба за меншої норми висіву не доцільна і призводить як до зниження продуктивності пшениці озимої, так і до зменшення економічного ефекту вирощування культури.

2. Dissertation for the degree of Doctor of Philosophy in the field of knowledge 20 'Agricultural Sciences and Food', speciality 201 'Agronomy'. Uman National University, Uman, 2026. The qualification scientific work is devoted to the study of the peculiarities of the formation of yield and quality of winter wheat seeds, improvement of its cultivation technology, method of post-harvest and pre-sowing seed preparation. The first chapter is devoted to the review of domestic and foreign scientific literature on the topic of the dissertation. The chapter describes the importance of the variety in increasing the productivity of winter wheat, the impact of elements of crop cultivation technology and pre-sowing seed preparation on the yield and quality of seeds. Chapter 2 presents the research programme, experimental designs and methods for conducting field and laboratory experiments, describes the soil, climatic and agronomic conditions of field experiments, and describes the varieties and seed treatments. The third section presents the peculiarities of the formation of yield and quality of winter wheat seeds depending on the genotype, predecessors and seeding rates. It was found that the field germination of seeds depended on the predecessors – it was significantly higher after sowing winter wheat after winter rape, which was 89.2 %, and the lowest – 86.8 % after sowing after perennial grasses. It was significantly lower than for winter rape after sowing sunflower. The number of productive stems is one of the elements of the yield structure that determines the seed yield. On average, the most productive stems were formed after sowing sunflower – 641 pcs./m² and after perennial grasses – 620 pcs./m², significantly less – 542 pcs./m² were formed after the predecessor winter rape. However, the number of grains in the ear and their weight after sowing winter rape were significantly higher than after sowing winter wheat after perennial grasses and sunflower. It has been determined that increasing the

seeding rate of NS-30 seeds sown after winter rape from 4.2 to 5.0 million pcs./ha provided a significant increase in the number of productive stems - by 71 pcs./m², which ensured a significantly higher seed yield compared to the seeding rate of 4.2 million pcs./ha. On average, over the three years, the seed yield at a sowing rate of 5 million seeds per hectare was 5.90 t/ha or 0.15 t/ha higher. Seed quality - germination energy and germination rate were high on average over the three years, with no significant difference depending on the seeding rate. The chapter four is devoted to the improvement of the method of post-harvest and pre-sowing preparation of winter wheat seeds. Post-harvest and pre-sowing seed preparation is the final stage of seed production, which ensures prevention of seed quality losses and increase of germination energy, germination rate and weight of 1000 seeds. The most effective way to improve seed quality is to sort it by specific gravity on a pneumatic table. Seed sorting by specific gravity ensures the highest possible germination energy and germination rate of 99-100%, which is impossible to achieve when sorting seeds on air sieves. Seed preparation on air-sieve machines provided seeds with germination energy of 92-94% and germination rate of 95-97%. The treatment of winter wheat seeds, which had a slight Fusarium infection, with the combined treatments Celest Max and Maxim Star at doses of 1.5 and 2.0 l/t provided a significant increase in seed quality - germination energy and germination rate, which was due to a decrease in the degree of damage by the disease. The fifth section presents the results of economic efficiency of growing high-quality winter wheat seeds depending on varietal characteristics, predecessors and seeding rate. A comparative assessment of the economic efficiency of growing wheat seeds of different maturity groups of Ukrainian and German selection showed that varieties of Ukrainian selection are more adapted to local conditions, which ensured significantly higher seed yields and higher economic indicators - economic effect, profitability, sales profit and reduced production costs. Of the predecessors studied, the highest economic indicators were obtained by sowing winter wheat after winter rape, and the lowest - after sowing perennial grasses. In the conditions of the Right-Bank Forest-Steppe, the seeding rate should be 5 million units/ha, which ensures high productivity of winter wheat. Sowing at a lower seeding rate is not advisable and leads to both a decrease in the productivity of winter wheat and a decrease in the economic effect of growing the crop.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Раціональне природокористування

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Технологічне оновлення та розвиток агропромислового комплексу

Підсумки дослідження: Нове вирішення актуального наукового завдання

Публікації:

- Поліщук В.В., Притула Ю.М. Польова схожість пшениці озимої залежно від попередника. Збірник наукових праць Уманського НУС. 2024. Вип. 105. Ч. 1. С. 119-125. DOI: <https://doi.org/10.32782/2415-8240-2024-105-1-119-125>
- Поліщук В. В., Притула Ю. М. Формування елементів структури урожаю пшениці озимої залежно від сортових особливостей та попередників. Таврійський науковий вісник. 2024. № 139. Ч. 2. С. 17-22. DOI: <https://doi.org/10.32782/2226-0099.2024.139.2.3>
- Поліщук В.В., Притула Ю.М. Вплив норми висіву на формування продуктивності та якості насіння пшениці озимої. Агробіологія. 2025. № 1. С. 122-129. DOI: <https://doi.org/10.33245/2310-9270-2025-195-1-122-129>
- Поліщук В.В., Притула Ю.М. Урожайність і якість насіння пшениці озимої залежно від сортових особливостей та попередників. Біоенергетика. 2025. № 1(25). С. 27-31. DOI: <https://doi.org/10.47414/be.2025.No1.pp27-31>
- Поліщук В.В., Притула Ю.М. Вплив попередників на формування елементів структури урожаю пшениці озимої в умовах Правобережного Лісостепу України. Матеріали XIII Всеукраїнської науково-практичної конференції молодих вчених: «Актуальні проблеми агропромислового виробництва України: стратегії

стійкості сільськогосподарського сектору під час війни та у післявоєнний період». Оброшине, 2024. С. 104-105.

- Поліщук В.В., Притула Ю.М. Формування елементів структури урожаю пшениці озимої залежно від сортових особливостей. Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції магістрантів і молодих дослідників: «Наукові пошуки молоді у XXI столітті». Біла Церква, 2024. С. 35-36.
- Поліщук В.В., Притула Ю.М. Урожайність насіння пшениці озимої залежно від сортових особливостей та попередників. Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції: «Актуальні питання агротехнологій», присвячена 150-річчю академіка О. І. Душечкіна. Умань, 2024. С. 13-15.
- Поліщук В.В., Притула Ю.М. Вплив попередника на польову схожість пшениці озимої. Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції: «Генетика і селекція в сучасному агрокомплексі». Умань, 2024. С. 112-113.
- Притула Ю.М., Поліщук В.В. Формування якості насіння пшениці озимої залежно від сортових особливостей та попередників. Сучасні проблеми біології в умовах змін клімату: матеріали Всеукраїнської наукової Інтернетконференції. Умань: Уманський НУ, 2025. С. 55-56.

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами: 0121U112521

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Поліщук Валентин Васильович

2. Valentin V. Polishchuk

Кваліфікація: д. с.-г. н., професор, 06.01.05

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-8157-7028

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Уманський національний університет

Код за ЄДРПОУ: 00493787

Місцезнаходження: вул. Інститутська, Умань, Уманський р-н., 20301, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Зінченко Олеся Анатоліївна

2. Olesia A. Zinchenko

Кваліфікація: к. с.-г. н., с.д., 06.01.05

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-1381-8659

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Інститут біоенергетичних культур і цукрових буряків
Національної академії аграрних наук України

Код за ЄДРПОУ: 00489780

Місцезнаходження: вул. Клінічна, Київ, 03141, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія аграрних наук України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Волощук Олександра Петрівна

2. Olexandra P. Voloshchuk

Кваліфікація: доктор с.-г. наук, професор, 06.01.05

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-2509-9452

Додаткова інформація:

<https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57392678300&origin=recordpage;>

<https://scholar.google.com/citations?pli=1&authuser=1&user=mwt7zlQAAAAJ>

Повне найменування юридичної особи: Інститут сільського господарства Карпатського регіону
Національної академії аграрних наук України

Код за ЄДРПОУ: 00496952

Місцезнаходження: вул. Грушевського, с. Оброшине, Пустомитівський р-н., 81115, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія аграрних наук України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Сержук Олександр Петрович

2. Oleksandr P. Serzhuk

Кваліфікація: к. с.-г. н., доц., 06.01.05

Ідентифікатор ORCID ID: 0009-0003-1968-6735

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Уманський національний університет

Код за ЄДРПОУ: 00493787

Місцезнаходження: вул. Інститутська, Умань, Уманський р-н., 20301, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Рябовол Ярослав Сергійович

2. Yaroslav S. Ryabovol

Кваліфікація: д. с.-г. н., доц., 06.01.05

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-4325-5313

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Уманський національний університет

Код за ЄДРПОУ: 00493787

Місцезнаходження: вул. Інститутська, Умань, Уманський р-н., 20301, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Полторецький Сергій Петрович

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Полторецький Сергій Петрович

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Коротєєв Микола Анатолійович

Реєстратор

Юрченко Тетяна Анатоліївна

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна